

noviny synthesia

ročník XVI | květen 2013

NA NÁVŠTĚVĚ
ČISTIČKY ODPADNÍCH
VOD NA SBU NCL

» strana 4

TÉMATICKÉ ÚKOLY
ROZHOVOR S KALEM
MĚDNATÝM

» strana 6

**NOVINY
SYNTHESIA**
V ZÁŘI REFLEKTORŮ

» strana 7

AKTUALITY

SETKÁNÍ S GRŘ

Setkání generálního ředitele se zaměstnanci proběhne dne **18. 6. ve 13.30 a 17.00 hod.** pro rybteveskou část v jídelně Ry 15 a dne **19. 6.** rovněž v těchto hodinách pro část Semtín v jídelně M 2.

DALŠÍ DOTACE POTVRZENY

V průběhu dubna tohoto roku jsme opět zaznamenali velký úspěch při podání žádostí na přidělení dotací. V rámci Operačního programu Životní prostředí pro Prioritní osu 5 – Omezování průmyslového znečištění a environmentálních rizik získala Synthesia z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Státního fondu pro životní prostředí dvě důležité dotace. První přispívá necelými 26 mil. Kč ke snížení rizika kontaminace půdy a podzemních vod odstraněním kontaminovaných objektů, druhá, ve výši 3 mil. Kč, souvisí s řešením odpadních kyselin z výroby nitrocelulózy s cílem snížení rizika havárie.

SYNTHESIA MÁ TOP RATING

Naše společnost se může pochlubit významným certifikátem Top Rating Certificate, který obdržela od světového lídra v oblasti poskytování kreditních informací, společnosti Dun&Bradstreet. Databáze této společnosti je svého druhu nejobsáhlejší na světě, když u více než 220 milionů společností uvádí ekonomické, obchodní a marketingové informace s unikátním ratingovým systémem ohodnocení, platebními zkušenostmi a stanovením rizik obchodování. Nás může těšit, že Synthesia dosáhla na stupnici bonity této uznávané společnosti nejvyššího mezinárodního ratingového hodnocení.

VÝROČÍ › LIBOR PODMELLE ›

ATRAKTIVNÍ DVACÍTKA **AGROFERT**

Když je vám dvacet let, jste v těch nejlepších letech. Dětské nemoci a pubertu máte zpravidla už za sebou, rostete do krásy a získáváte drahocenné zkušenosti. A neplatí to jen u atraktivních blondýnek, ale určitě i u takové společnosti, jakou je AGROFERT HOLDING, a.s. Naše mateřská společnost slaví krásných dvacet let!

Znáte ty příběhy o tom, jak se z jednoho dolaru vytvoří impérium? Občas se to někomu povede za „velkou louží“, ale na českém rybníku to není zas tak častý jev. A Andreji Babišovi, vlastníkově společnosti Agrofert, se to povedlo. Za dvacet let se z firmy, která začínala se čtyřmi zaměstnanci a prodejem hnojiv, stala významná firma působící v oblasti chemie, zemědělství, potravinářství, pozemní techniky, zpracování pohonných hmot či dřeva.

Tyto činnosti zajišťuje v současné době už více než 200 dceřiných společností, kde okolo 28 tisíc zaměstnanců nejen v České republice, ale i v Německu, Maďarsku a na Slovensku vytvořilo za loňský rok při tržbách 202 miliardy Kč konsolidovaný zisk ve výši skoro 8 miliard Kč.

V lednu, kdy Agrofert slavil své dvacáté narozeniny, se jistě alespoň na chvíli i Andrej Babiš ohlédl do minulosti a bilancoval uplynulé období. Tak se nyní i Noviny Synthesia pokusí bilancovat s ním.

Firma vznikla 25. ledna 1993 ještě jako s.r.o. se základním kapitálem 100 tis. Kč, ale o rok později již byla akciovou společností. Ta postupně rozšířila své aktivity o zemědělské komodity a v roce 1996 se zaměřila i na chemii vstupem do společnosti Precheza a.s.

V roce 1997 veškeré činnosti mateřské firmy Agrofert, a. s. převzal AGROFERT HOLDING, a.s., základní jmění se navýšilo na 617 mil. Kč. Společnost každoročně výrazně zvyšovala objem svých tržeb a postupně upevňovala své tržní pozice.

Agrofert i nadále úspěšně propagoval svoji obchodní činnost s realizací strategie akvizic společností, které spadají do sféry jeho obchodních zájmů. Na přelomu tisíciletí tak přibyla do portfolia chemické větve např. Lovochemie, a.s., DEZA, a.s. a postupně

i společnost ALIACHEM, a.s., jehož součástí byla např. i společnost Fatra, a.s. a Synthesia, a.s.

V roce 2002 navléká Agrofert na svůj zemědělský náhrdelník velmi lukrativní korálek v podobě významného výrobce hnojiv, německou společnost SKW Piesteritz Holding GmbH. V tomto roce se již Agrofert stal druhou nejvýznamnější firmou v ČR podle žebříčku Czech TOP 100.

Růst skupiny za účelem využití synergií efektů se v dalším období rozhodně nezastavoval. Nejen v oblasti chemie, kde proběhla fúze se společností PRECOLOR a.s., nebo kapitálový vstup do společnosti DUSLO Šala a.s. na Slovensku, ale především v oblasti potravinářsko-zpracovatelského průmyslu. Společnosti PENAM, a.s., Kostecké uzeniny a.s. nebo Vodňanská drůbež, a.s. patří dnes k tradičním výrobcům, s jejichž výrobky se setkáváme denně v obchodních řetězcích.

V letech 2005 až 2007 se skupina rozrostla o řadu společností zaměřených na zemědělskou techniku, prvovýrobu, resp. nákup a prodej rostlinných komodit. Významným byl například nákup kontrolního balíku akcií společnosti ZZN Polabí, a.s. nebo OSEVA, a.s. V rámci projektu obnovitelných zdrojů přibyl výrobce biopaliv, společnost PREOL, a.s., významným byl i vstup na trh se zemědělskou technikou, do společnosti AGROTEC a.s.

V posledních letech AGROFERT HOLDING, a.s. rozšířil své aktivity

v masném či mlékárenském průmyslu, v lesnictví, těžbě a zpracování dřeva, a to nejen v tuzemsku. Například v loňském roce převzal od maďarské firmy IKR Zrt distribuční síť zemědělských komodit, v tomto roce byl zatím hlavní událostí nákup německé pekárenské jedničky, společnosti Lieken AG.

Agrofert kromě pole zemědělského vstoupil i na pole mediální. Již rok společnost prostřednictvím AGF Media,

a.s. vydává regionální zpravodajské týdeníky 5+2 dny, nedávno Agrofert rozšířil své mediální aktivity na Slovensku nákupem vydavatelství Ecopress, jež vydává Hospodářské noviny a další odborné tituly.

Agrofert ovšem nemyslí pouze na obchod. Jeho Nadace AGROFERT HOLDING sdružuje charitativní a společensky prospěšné projekty, podporuje řadu kulturních událostí a sportovních aktivit.

Dnes patří AGROFERT k nejdynamičtějším společnostem nejen v oboru svého podnikání, ale i v rámci celé české ekonomiky. Od roku 1996 pravidelně zaujímá ve výši zisku i obratu na jednoho zaměstnance čelní pozice v ČR, je obrátově největší skupinou v českém zemědělství a druhou největší v české chemii. Agrofert se pravidelně objevuje na předních příčkách žebříčku Czech TOP 100, za loňský rok byl dokonce vyhlášen třetí nejobjedivovější firmou v České republice.

Tak vše nejlepší a Happy Birthday, Agrofert!

EDITORIAL › JOSEF LIŠKA ›

TÉMATICKÉ ÚKOLY ROKU 2013

Vážení spolupracovníci,

každý z nás je při běžném výkonu své pracovní funkce stažen dnes a denně před řadu nejrůznějších stále se opakujících nebo víceméně podobných činností. Jejich rychlé, přesné a spolehlivé plnění je základem každé dobře fungující společnosti, a proto je nutné jim věnovat odpovídající pozornost.

Nicméně každý, kdo o své práci přemýšlí a chce ji vykonávat co nejlépe, musí čas od času dojít k závěru, že lze určité činnosti zlepšit, provádět je efektivněji a s lepším ekonomickým výsledkem pro společnost. Ať je již tento proces do jisté míry nahodilý, nebo striktně řízený, a ať ho nazýváme jakkoli, je vždy potřebný a přínosný, protože otevírá

prostor nejen pro realizaci dobrých a životaschopných nápadů pracovníků všech úrovní, ale vede ve svém důsledku i k posilování ekonomické výkonnosti firmy.

V naší společnosti lze nové nápady a možná zlepšení realizovat v existujícím systému zlepšovacích návrhů, nicméně pro vytvoření dalších možností realizace bylo pro letošní rok otevřeno dvacet tzv. „tematických úkolů“. Každý z nich se zabývá konkrétním problémem a cílem práce na těchto úkolech je jejich úplné vyřešení, nebo navržení způsobu, jak je řešit v rámci návazných aktivit, například investičních akcí apod.

» pokračování na str. 2

BEZPEČNOST PRÁCE › MILENA VOTAVOVÁ ›

PEČUJME O SVÉ MASKY

Nikoliv o ty pleťové, ale plynové. Nebo raději přesně – celoobličejové ochranné masky typu AUER a CM.

Určitě jste zaznamenali, že právě probíhá revize a doplňování stavů těchto důležitých ochranných pomůcek. Chtěla bych vám proto hlavně připomenout existenci podnikové příručky PP č. 10 a zejména skutečnost, že zodpovědnost za používání ochranné masky a starost o pravidelnou údržbu a revizi, stejně jako výměny filtrů, má její uživatel.

Výše zmíněná podniková příručka „Nácvik základních krizových situací“ je vám jistě dobře známa, neboť se z ní minimálně jednou za rok všichni školíte. Kromě výčtu tísňových čísel a postupu hlášení havárie či úrazu jsou tam také uvedeny návody na používání masky AUER 3S a masky CM 4 a CM 5, včetně návodu na používání vzduchového dýchacího přístroje Saturn. Z návodu se také dozvíte, jaké

části má vámi používaná maska, jak funguje, jak se používá, co je pohotovostní poloha, jak se maska čistí a dezinfikuje, jak je třeba se o ni starat, či jaké je doporučené skladování. Pokud ochrannou masku vlastníte a nejste si jisti, co všechno s ní máte (musíte) či nemáte (nesmíte) dělat, přečtěte si znovu pozorně výše zmíněnou příručku, kterou určitě máte na svém pracovišti k dispozici.

Nepodceňujte, prosím, tyto informace. Nikdy nevíte, kdy vám mohou zachránit život! Dobře přece víte, že životu nebezpečné plyny, případně kapalné látky, se v Synthesii vyskytují! V případě, že vám nebude cokoli jasné, můžete se se svým dotazem obrátit na oddělení Bezpečnost práce.

» pokračování ze str. 1

TÉMATICKÉ ÚKOLY ROKU 2013

Jednotlivé úkoly byly již popsány, byly k nim sestaveny řešitelské týmy a ustanovení jejich vedoucí, kteří v dubnu obdrželi jmenovací dopisy s pověřením k řešení daných problémů. Proto pevně věřím, že se práce na všech úkolech již rozeběhly. Charakter jednotlivých úkolů je různý, jedná se o témata úspor energií, zavedení nových výrob, snížení znečištění odpadních vod, zvýšení výrobního výkonu a další. Vzhledem k tomu, že jednotlivé týmy jsou vedeny osvědčenými pracovníky, a rovněž jejich složení skýtá záruku profesionálního přístupu k řešení, věřím, že se u většiny úkolů dočkáme i zdárného výsledku. První informaci nám o tom poskytne pololetní vyhodnocení úspěšnosti plnění.

Všem řešitelům a vedoucím týmů přeji hodně zdaru, dobrých nápadů a v neposlední řadě i štěstí při jejich práci.

Ing. Josef Liška
generální ředitel

FINANCE › PETR KÁCOVSKÝ ›

EKONOMICKÉ VÝSLEDKY ZA 1. ČTVRTLETÍ 2013

Za první čtvrtletí roku 2013 dosáhl celkový obrát společnosti výše 940 mil. Kč, což představuje ve srovnání se skutečností za stejné období loňského roku nárůst o 1,6%. Nej-

lepší meziroční zvýšení bylo dosaženo v oblasti prodeje pigmentů, dále pak u zákaznických syntéz, organických polotovarů a v neposlední řadě i oxycelulózy. Naopak nižší tržby byly realizovány v prodeji nitrocelulózy, pesticidů a energií.

Naše výrobky byly v 1. čtvrtletí roku dodány do 58 zemí všech kontinentů. Export činí již 81% celko-

vých prodejů. Z hlediska teritoriální struktury prodeje dominují země Evropské unie, na které připadá 51% z celkových tržeb (nejvíce Německo, Itálie, Francie a Polsko), do oblasti Severní Ameriky vyvážíme 19% naší produkce.

Dosažená hodnota tržeb a jejich sortimentní skladba byla základem příznivého výsledku hospodaření, kde Synthesia za 1. čtvrtletí vytvořila zisk ve výši 89 mil. Kč, hrubá marže se meziročně zvýšila o 3%. Všechna SBU hospodařila za uvedené období se ziskem, dobrý výsledek společnosti v rozhodující míře pozitivně ovlivnilo SBU Pigmenty a Barviva.

Méně příznivě je nutno hodnotit za 1. čtvrtletí vývoj zásob, které se zvýšily proti srovnatelnému období roku 2012 a i proti stavu ke konci minulého roku.

Společnost proinvestovala v prvním čtvrtletí pouze 26 mil. Kč. U vět-

šiny investičních projektů plánovaných pro letošní rok totiž probíhají přípravy a výběrová řízení, k vlastní realizaci dojde až v dalším průběhu roku, včetně klíčové investice do projektu Ekologizace energetického zdroje.

Finanční situace společnosti zůstává nadále dlouhodobě příznivá, Synthesia hospodaří s přebytkem finanční hotovosti a bez čerpání bankovních úvěrů.

TIRÁŽ

noviny
synthesia

noviny zaměstnanců společnosti Synthesia, a. s.
Vydává: Synthesia, a. s.
Evidenční číslo: MK ČR E 13711
Neprodejné

Redakční rada: Michal Horský, Jindřich Kára, Luboš Kopecký, Petr Mako, Martin Pém, Libor Podmelle, Iveta Prokopová, Aneta Rambousková, Hana Růžičková, Ondřej Sečka, Lucie Vacková

Adresa redakce:
Synthesia, a. s., redakce
Semtín 103, 530 02 Pardubice
Telefon: +420 466 824 001
E-mail: redakce@synthesia.eu

Grafické zpracování a tisk:
Ing. Simona Formanová,
DTP studio Pardubice

Synthesia podporuje životní prostředí

Noviny Synthesia jsou vydávány na recyklovaném papíru, který je vyráběn v souladu s nejnovějšími ekologickými trendy.

Novinový papír Maine Gloss Green je vyroben z 60% z recyklovaných vláken a ze 40% pochází z lesů pod certifikací FSC.

Více informací na naleznete www.synthesia.eu.

Noviny Synthesia
držitel ocenění za 2. místo v prestižní soutěži **Firemní noviny roku 2011**, vyhlášené PR klubem ČR.

DŮCHODOVÁ REFORMA › ANETA RAMBOUSKOVÁ ›

VSTOUPIT ČI NEVSTOUPIT? TOŇ OTÁZKA...

Jen několik desítek dní zbývá lidem starším 35 let na rozhodnutí, zda vstoupí do druhého pilíře. Tato možnost totiž končí již 30. 6. 2013! Pojdme si tedy v krátkosti připomenout, co podstatného byste měli o druhém pilíři vědět.

Vstup do dobrovolného penzijního spoření bude umožněn lidem mladším 35 let do konce kalendářního roku, v němž tohoto věku do-

sáhnou. Lidé, kterým bude v době vstupu zákona v platnost více než 35 let, se budou moci rozhodnout, zda využijí tento systém pouze do konce června tohoto roku.

Podstata druhého pilíře spočívá v celoživotním důchodovém spoření u vybrané penzijní společnosti. Každý bude mít možnost odvádět 5% své hrubé mzdy na svůj soukromý penzijní účet. Principem bude možnost dobrovolného fondového penzijního spoření v podobě vyvedení 3% sociálního pojištění na soukromé individuální účty za podmínky dodatečné vlastní platby ve výši 2% z vlastní hrubé mzdy.

A komu se vyplatí do druhého pilíře vstoupit? Všeobecné ekonomické rozbory penzijní reformy naznačují, že většině mužů do čtyřiceti let, ale také asi 30 procentům žen, zejména těch mladších. Rozhodujícím kritériem je pohlaví, věk a výše příjmu. Mužům ve věku 21 až 23 let se vyplatí vstup při měsíčním platu přes 13 tisíc korun. U žen stejného věku až od 25 tisíc korun. U starších lidí je vstup do druhého pilíře obecně méně výhodný. Výjimkou jsou ti s vysokými příjmy. U mužů s platem nad 37 tisíc je to výhodné například až do 58 let.

Nárok na čerpání naspořených prostředků penzijního spoření vzniká účastníkovi nejdříve dnem, kdy mu je přiznán starobní dů-

chod ze základního důchodového pojištění. Účastník důchodového spoření bude mít na výběr ze tří možností, jak bude chtít naspořené prostředky čerpat. První je doživotní starobní důchod, kdy jeho výplata končí úmrtím účastníka. Druhou možností je také doživotní důchod, ale se sjednanou výplatou pozůstalostního důchodu po dobu tří let. A posledním způsobem čerpání je renta na dobu 20 let.

Ještě si raději připomeňme, že vstup do druhého pilíře je dobrovolný, ale tento krok je nevratný. Nyní už záleží na odpovědnosti každého z vás, kdo stojí před rozhodnutím, zda do tohoto pilíře vstoupit či nikoliv.

PRŮZKUM SPOKOJENOSTI › JOSEF LIŠKA ›

PROGRAM ZVÝŠENÍ SPOKOJENOSTI ZAMĚSTNANCŮ

Vážení kolegové,

rád bych vás na následujících řádcích informoval o aktuálním vývoji v oblasti průzkumu spokojenosti, který formou dotazníku v naší společnosti probíhal koncem loňského roku, a s jehož výsledky jste byli v průběhu prvního čtvrtletí tohoto roku seznámeni.

Měsíc duben jsme mimo jiné věnovali získání a utřídění vašich námětů k řešení některých problémových oblastí, které byly v rámci výše zmínovaného dotazníku nejvíce kriticky hodnoceny. Asi není třeba příliš zmiňovat, že se jednalo o oblast odměňování obecně a zvláště pak Týmové prémie. Kriticky byl hodnocen rovněž stav budov a zařízení, případně pak stav areálu, úroveň některých sociálních zařízení a dále pak celý komplex nejrůznějších námětů, stížností, připomínek a návrhů, které lze těžko vypočítávat všechny vzhledem k jejich různorodosti.

Přestože je v celku jasné, že nebude v možnostech společnosti reagovat na všechny podněty, rozhodli jsme se nalézt řešení alespoň pro některé oblasti, v horizontu letošního roku dosáhnout alespoň dílčích výsledků a provést taková opatření, která, jak doufáme, spokojenost zaměstnanců

zvýší. Není to úkol jednoduchý, protože za každým navrhovaným opatřením většinou zároveň stojí větší nebo menší objem finančních prostředků, které bude nutné vynaložit, a to v situaci, kdy s těmito výdaji nebylo v rozpočtu letošního roku počítáno.

Vedení společnosti na své mimořádné poradě dne 30. 4. tohoto roku projednalo vybrané problémové oblasti a definovalo „Program zvýšení spokojenosti zaměstnanců“, který bude probíhat do konce letošního roku. V rámci tohoto programu se zaměříme na zlepšení stavu šaten, umývárny a sociálních prostor zaměstnanců, na zkvalitnění úklidových služeb a zároveň na zvýšení úrovně kontroly prováděných úklidových prací a udržování pořádku.

Další oblastí, kterou chceme řešit, je všeobecný stav areálu, kde je naším cílem zlepšit stav nejen prostým úklidem, ale i dalšími aktivitami. Ať již to budou natěračské práce, některé stavební opravy, úklid a prodej šrotu, likvidace některých nepotřebných zařízení a budov. V neposlední řadě pak je třeba zmínit demolice starých objektů, z nichž některé již probíhají a další se plánují. Ke zlepšení stavu zařízení přispěje i realizace na letošní rok plánovaných obnovovacích in-

vestic, kterou hodláme provést v maximálním možném rozsahu v rámci schváleného plánu investic.

V oblasti BOZP bude realizována prověrka používaných ochranných

pomůček a vedle kontroly jejich kvality se pak budeme rovněž snažit vybrat nové typy vhodnějších ochranných pomůček a postupně je zavést do výroby. Z dalších námětů budeme například prověřovat možnost zavedení polohových čidel pro pracovníky jednoobslužných pracovišť.

Rozšířit chceme i oblast zaměstnaneckých benefitů a nad rámec v současnosti poskytovaných výhod prověříme, a v co nejkratší době se

pokusíme zajistit možnost využití jednorázových procedur v blízkých Léčebných lázních Bohdaneč. Současně se budeme věnovat opětovnému zavedení možnosti týdenních lázeň-

ských pobytů pro zaměstnance s příspěvkem zaměstnavatele. Vedle toho budou i dále prověřovány možnosti dalšího případného rozšíření nabízených benefitů v příštím roce.

Nalezení zlepšujících opatření v oblasti odměňování je vždy samozřejmě nejsložitější a tato oblast bude vždy přímo úměrná ekonomické výkonnosti firmy a počtu zaměstnanců. I tak jsme se snažili nalézt alespoň částečné zlepšení situace a shodli

jsme se na návrzích některých dílčích úprav pravidel Týmové prémie, která by současný systém do jisté míry zjednodušila. Návrh pravidel byl předložen odborové radě a v nejbližší době bude podepsán příslušný dodatek ke kolektivní smlouvě s platností od 1. 5. 2013. Oblast odměňování tím však neopouštíme a cílem vedení společnosti je navržení lepšího modelu Týmové prémie, nebo obecně variabilní složky, platného od roku 2014.

Nedílnou součástí diskuse vedení společnosti byla rovněž otázka zajištění mimořádných zdrojů pro navrhované akce. I ty se nakonec podařilo definovat, a to jednak úsporou některých zbytných rozpočtových položek a dále pak mimořádnými výnosy z plánovaného prodeje šrotu nebo z prodeje nepotřebného zařízení a zásob.

Ačkoli musím znovu zopakovat, že nelze, bohužel, reagovat na všechny vaše podněty a návrhy, chtěl bych zde slíbit alespoň to, že v současnosti definovaný program v maximální možné míře v letošním roce naplníme. O tom, jak se nám to daří, vás budeme průběžně informovat.

Ing. Josef Liška
generální ředitel

STRAVOVÁNÍ › LIBOR PODMELLE ›

POHLREICH? NE, NÁM VAŘIL I SAMOTNÝ HEDI BEN MOHAMED MAATOUG

Máme květen, měsíc lásky. O lásce se toho namluvilo až až, ale asi nejrozšířenějším rčením je, že láska prochází žaludkem. Antonín Tvrdoň, obchodní ředitel společnosti EUREST, spol. s r.o., která pro areál SemtinZone zajišťuje stravování, vám ale asi řekne zcela něco jiného – žaludkem prochází hlavně dobré jídlo.

» Pane Tvrdoň, v dubnu jsme s EUREST oslavili rok působení v našem areálu. Jak toto období hodnotíte?

Pozitivně. S vedením Synthesie jsme se zaměřili na dlouhodobě problematická místa, jak z pohledu provozního, tak hlavně hygienického. I v novinách Synthesia jsem zaznamenal obsáhlé informace o rekonstrukci jídelen, které prošly rozsáhlými změnami. Vyměnily se podlahy, vybudovala nová vzduchotechnika, vyměnily se okna, obnovily se technologie, například konvektomy, myčky nádobí, roboty a podobně.

» Řada strávníků argumentuje, že fúzi EUREST se společností DORA Gastro a.s., která zde dříve zajišťovala stravování, se vlastně nic nezměnilo.

To si nemyslím. Klademe velký důraz na správnou hygienickou praxi, naším hlavním krédem je chutná a zdravá strava. To souvisí s nákupem surovin jen od prověřených dodavatelů, kde

můžeme „vystopovat“ původ surovin, které vstupují do našeho systému. Také klademe velký důraz na dodržování technologických postupů při přípravě stravy, věnujeme velkou pozornost vzdělávání našich zaměstnanců, a to

jak ve vlastním kuchařském studiu, tak pravidelným školením jednotlivých týmů přímo v jídelnách. Nové technologie, které byly do provozu instalovány, nám umožňují používat nejmodernější postupy při výrobě jídel, jako je například pečení masa při nízkých teplotách.

» Před rokem jsme se mohli od Vás dozvědět, že EUREST bude připravovat tematické dny zaměřené na národní kuchyně za přítomnosti „rodilého“ kuchaře. Co mohou strávníci očekávat v nejbližší době?

Máte pravdu. Každý měsíc nabízíme strávníkům gastronomické akce, které jsou tematicky zaměřeny. Tyto jsou pravidelně doplňovány o zahraniční kuchyně, které jsou připravovány rodilými kuchaři. Například ve třetím květnovém týdnu proběhly v jídelnách v areálu SemtinZone dny arabské kuchyně. Speciality nám připravoval pan Hedi Ben Mohamed Maatoug, který pracuje pro naši společnost již osm let. Do České republiky přišel před 25 lety, a to na pozici kuchaře na tuniské ambasádě.

» Máte ještě pro naše zaměstnance další překvapení?

Mám. V měsíci září bude obdob-

ným způsobem organizována indická kuchyně, v prosinci velmi populární čínská. Mimo to budou strávníkům nabízeny gastronomické akce, které budou zaměřeny na nabídku sezónních produktů.

» K ročnímu provozu organizoval EUREST „Průzkum spokojenosti strávníků“. Můžete nás seznámit s výsledky?

Tohoto průzkumu se zúčastnilo 49% strávníků. Co se týká výsledku jednotlivých oblastí průzkumu, lze konstatovat, že naše personální práce sklízí své plody. 88% strávníků je spokojeno s chováním personálu, obdobná čísla vidíme i u komunikace personálu a rychlosti obsluhy.

Pro nás jsou více důležité ukazatele pro naše zlepšení. Nabídka gastronomických akcí, a to hlavně zahraničních kuchyní, je plánována v převážné míře od května do prosince. Rádi vyslyšíme volání strávníků po větší nabídce zdravé výživy, s rozšířenou nabídkou čerstvé zeleniny budeme nabízet více zeleninových talířů v letních měsících. Celoroční prodej čerstvých zelenino-

vých salátů je problém, výdejní linky v jídelnách nejsou uzpůsobeny na volný prodej.

Tento průzkum spokojenosti, o jehož výsledku přineseme podrobné informace, byl spojen s losováním o ceny. Všem výhercům blahopřeji a věřím, že tato pravidelná roční anketa se bude těšit i nadále přízni všech našich strávníků.

VÍTE, ŽE EUREST

- › je součástí Compass Group plc, vedoucí společnosti v oblasti provozování stravovacích a podpůrných služeb na světě?
- › poskytuje služby hromadného stravování v 50 zemích?
- › zajišťuje stravovací služby nejen ve výrobních podnicích, veřejných institucích, zdravotnických zařízeních a školách, ale i ve speciální gastronomii a cateringu?
- › se podílel na zajišťování Party servisu na výročním zasedání MMF a Světové banky v roce 2000 v Kongresovém centru v Praze?

SBU NITROCEULÓZA › LUCIE VACKOVÁ ›

CO SE DĚJE V ŠAPITÓ?

Pohled zdálky na naši společnost může zaujmout i modrými celtovými střechami, které alespoň ve mně zprvu evokovaly vzpomínku na mou zatím jedinou návštěvu cirkusu.

Pojďme ale rozšířit to správné povědomí o tom, že se pod střechami těchto objektů děje ten nejdůležitější krok k udržení ekologické výroby sortimentu SBU NCL, a to od nitrocelulózy až po oxycelulózu. A jak jinak toho dosáhnout, než se zeptat těch nejpovolnějších, kteří u výstavby

kých i technologických problémů, ale povedlo se. V závěru roku 2011 bylo dosaženo požadovaných parametrů na Pohránovském odpadu, odkud odpadní vody přes Velkou strouhu odtekají přímo do Labe. Za rok 2012 už k překračování limitů vůbec nedocházelo, a tato situace trvá i v roce 2013.

» **Nemohu jinak, než se nezeptat, zda součástí výstavby byly i nějaké nečekané komplikace?**

Dnes už vše nemám vryto v každodenních myšlenkách tak silně, jak tomu bylo pár let dozadu, ale určitě musím zmínit, že jsme si prošli etapou přepojení různých proudů OV v rámci území SBU NCL, spolu s opravami kanalizací, jímek a přípojek. Všechny práce se prováděly bez omezení výroby, což byl někdy pěkný oříšek, a čerpadla i hadice k přečerpání různých jímek běžela nepřetržitě několik týdnů. Samostatnou kapitolou byla potom část najždění vlastního provozu komplexu, protože provádíme čištění „syntetických“ OV, které jsou svým složením velice odlišné od městských vod, a k tomu bylo nutné přizpůsobit i technologii a vlastní proces.

» **Jednalo se o rozsáhlý projekt, který provázal Tvůj život několik let. Jak dojmy v Tobě po jeho úspěšném zakončení zůstávají?**

Je pravdou, že toto byl můj nejrozsáhlejší projekt jak přípravou, tak realizací. Od úplného počátku až

Toto je náš komplex Regenerace odpadních vod, jen doslova v milionkrát menším měřítku

komplexu Regenerace odpadních vod na SBU Nitrocelulóza byli od jejího počátku, **Jana Pokorného**, vedoucího odboru Životní prostředí, **Romana Wasserbauera**, vedoucího oddělení Technický rozvoj, a **Radka Židka**, technického specialisty oddělení Stabilizace.

» **Honzo, vysvětlíte našim čtenářům, co byly hlavní a stěžejní skutečnosti, které vedly k výstavbě nového komplexu Regenerace odpadních vod?**

K jeho výstavbě vedly zejména cílové limity znečištění ve vypouštěných odpadních vodách na Pohránovském odpadu, které se objevily ve vodoprávním povolení v roce 2004. Od té doby bylo zřejmé, že do budoucna bude nutné přijmout zásadní technická opatření nebo ukončit výrobu nitrocelulózy. Naštěstí se vedení Synthesie rozhodlo pro první variantu řešení, a dnes, v roce 2013, můžeme s naprostou jistotou říci, že to bylo rozhodnutí správné.

» **Předpokládám, že limity byly navrženy tak, aby nám nic neprominuly a jejich dosažení nebylo snadným úkolem.**

V obou případech máte pravdu. Navržené koncentrační limity byly velice přísné. U některých znečišťujících látek jsou prakticky na úrovni vstupu labské vody do podniku. Bylo tedy jasné, že řešení nebude vůbec jednoduché a ani levné.

» **Povězte tedy nám, kteří realizaci projektu nepamatujeme, jak vlastně probíhala?**

Fáze výstavby celého komplexu probíhaly po etapách. V roce 2009 byla uvedena do zkušebního provozu filtrace vláken nitrocelulózy, o rok později neutralizace a denitrifikace. Při najždění bylo nutné vyřešit řadu technic-

» **Romane, určitě si na průběh výstavby živě vzpomínáš. Jak dlouho probíhala a jaké změny či omezení s sebou nesla s ohledem na zachování kontinuity výroby celého sortimentu SBU Nitrocelulóza?**

Samozřejmě, na tento projekt se nedá zapomenout. První kroky započaly v roce 2000 přípravou podkladů a testů na úpravu odpadních vod (OV) obsahujících největší znečištění. V roce 2004 však vešla v platnost legislativní změna, jak již zmínil Honza Pokorný, a na vše jsme se museli zaměřit zase od začátku. V období příprav projektu se uvažovalo dokonce o čtyřech variantách Regenerace odpadních vod z výroby nitrocelulózy.

» **Co konkrétně přípravy obnášely?**

Byla to hlavně dlouhá projednávání všech záležitostí spojených s projektem, jako například testy OV na VŠCHT v Praze. Čtenáře také určitě zaujme skutečnost, že byl nejprve postaven model, který kopíroval nynější komplex Regenerace odpadních vod s jediným rozdílem. Byl totiž přesně milionkrát menší než reálný komplex, který může připomínat střechy šapitó, jak zmiňuješ na začátku článku. Ten se po dobu jednoho roku provozoval na Veolia Voda ČR, kde se provádělo testování OV a výběr surovin pro neutralizaci, denitrifikaci a likvidaci zbytkového znečištění.

» **Tento model nám tedy poskytl všechny potřebné odpovědi pro výběr správné varianty?**

Ano, je to tak. Po výběru varianty se začalo v roce 2005 s přípravou na převedení projektu do „velkého“ měřítko. Nesl oficiální název „Rekonstrukce a doplnění kanalizace výroby nitrocelulózy“ a výstavba vlastní regenerační stanice na úpravu vody z výroby nitrocelulózy byla jejím posledním krokem.

Střechy šapitó se už modrají

po kolaudaci poslední části jsem se jím „bavil“ celých 12 let. Měl jsem příležitost zabrouzdat i do jiných oblastí, než je jenom výroba nitrocelulózy a technologie s ní spjatá. Celý princip regenerace OV je založen na zajímavých biologických procesech. Zároveň jsem tak měl i šanci přispět svým dílem ke zlepšení situace s ekologickým řešením problému výroby nitrocelulózy v naší společnosti.

» **Radku, můžeš nám popsat všechny zákoutí cesty, kterými musí odpadní vody projít, než je můžeme s klidným svědomím vypustit zpět do řeky?**

Návrat OV zpět ke kořenům, čili až do stavu téměř odpovídajícímu jejich vstupu do výroby, není dlouhý ani velmi trnitý. Prvním stupněm čištění je filtrace, kde je hlavně zbavíme vláken nitrocelulózy. Poté jsou vody hnány do neutralizačního reaktoru. Tomu je představen statický směšovač, kam je dávkován hydroxid sodný. Tím dojde k úpravě pH a voda vstupuje do hlavní fáze čištění, kterou představuje deni-

Vše začíná od píky

trifikační reaktor. V něm jsou naočkovány vhodné bakterie, které mají schopnost přeměnit dusičnany a dusitany na plynný dusík, a ten je pomocí odplyňovací nádrže volně vypouštěn do atmosféry. Díky této přeměně se také uvolňují hydroxidové anionty, a dochází tak k posunu pH na neutrální hodnotu.

ní stupeň čištění. Ten obsahuje čířič, vločkovač a lamelové usazovací nádrže. V tomto stupni jsou dávkovány flokulanty a koagulanty, aby se ten přebytečný kal dobře usazoval a do Labe odcházela pouze čistá voda splňující všechna kritéria, daná legislativou.

» **Měl jsi pravdu, všechno to vypadá celkem jednoduše...**

A tady Ti musím skočit do myšlenky. Jednoduše to sice vypadá, ale je třeba si uvědomit, že čištění neprovádí stroje, ale živé organismy. Ty jsou náchylné na teplotu, pH, složení vod, a rovněž jsou závislé na výživě, kterou jim podáme. Naše OV totiž neobsahují všechny živiny, které naše bakterie pro správnou funkci nutně potřebují. V podstatě obsahují jen směs kyseliny dusičné a sírové s příměsí kyseliny dusité. Proto bakteriím jako přílohu servírujeme ještě kyselinu fosforečnou, která je zdrojem fosforu, a líh, který je zdrojem uhlíku. Fosfor představuje energetický zdroj pro tvorbu ATP, čili řekněme energie pro život, a uhlík potom základní stavební jednotku všeho živého. Pokud našim bakteriím tyto živiny podáme ve vhodném poměru, mají se potom čile k světu, jsou spokojené, a náš komplex Regenerace odpadních vod z výroby Nitrocelulózy jede na plně obrátky.

Všem vám za obsáhlé a zajímavé informace k tomuto projektu velmi děkuji a přeji dlouhá léta bezproblémového provozu.

» **Takže můžeme říci, že v tomto stádiu jsme již u cíle?**

To bys až moc předbíhala, Lucko. Jsme teď spíše tak na půli cesty do cíle. Voda již sice nereaguje zásaditě ani kyselou, ale při výstupu z denitrifikační nádrže je ještě znečištěna, sice již jen zbytkovým kalem, ale i ten je třeba odstranit. Proto je zde zařazen posled-

Celkový pohled na dokončený projekt

ÚSEK PROVOZNÍ › PAVEL DOLEŽAL, LIBOR PODMELLE ›

ZA SYNTHESII KRÁSNĚJŠÍ

„Ale to je jednoduché, dívejte se prostě na mě. Já budu stát tady, a to je domluveno, že jak já takhle zdvihnu ruku, tak se všichni připraví, a jak takhle mávnu...“

Ladislav Smoljak, coby režisér ve filmu Trhák, „jen takhle mávne“, ozve se výbuch, cihly letí do všech stran a domy po celé návsi za všeob-

V podmínkách naší společnosti to bohužel tak jednoduché není. Charakter našich výrobních objektů v okolních objektech by takové razantní řešení ve většině

Dá se říci, že po letech, kdy se kvůli nedostatečným finančním prostředkům prováděly demolice nevyužívaných objektů v omezené míře, došlo v posledním období k mírnému oživení. V roce 2008 proběhla významná demolice budovy Ry 31, v průběhu loňského léta i zmíněná Ry čtrnáctka.

Touto demolicí byl de facto nastartován projekt „Snížení rizika kontaminace půdy a podzemních vod odstraněním kontaminovaných objektů“, který bude probíhat v letech 2013 až 2014. Jeho náklady dosáhnou výše okolo 70 mil. Kč, a jak se naši čtenáři mohli dočíst v aktualitě na první straně našich novin, pokryjeme okolo 40% nákladů z dotačních zdrojů. Jedná se o objekty, které jsou opuštěné, zakonzervované, kde výroba byla v minulosti odstavena z ekonomických, ekologických nebo organizačních důvodů.

Pokud budeme konkrétnější, projekt je rozdělen do dvou fází. Ta první, kterou kompletně financujeme z vlastních zdrojů, probíhá již od začátku tohoto roku a týká se odstranění staveb Ry 8, Ry 8a, Ry 9, Ry 9b, N 112, N 103 a N 105. Naším záměrem je vyčistit oblast bývalé výrobní polotovary MP IV a prostor „staré dusičné“ na Zelené louce od nevyužívaných a nepotřebných objektů pro případný

prodej těchto lokalit. Byla zpracována dokumentace pro odstranění staveb, studie proveditelnosti, odborný posudek i analýza rizik. Proběhlo výběrové řízení, na jehož základě vítězný dodavatel dokončí svou práci do konce července.

U druhé fáze je postupováno plně v souladu s podmínkami Operačního programu životního prostředí.

v nichž se mohou nacházet zbytky škodlivých látek. Konkrétně ještě v tomto roce budou demolovány objekty Ry 153a, Ry 111 a Ry 163 a-f, v roce 2014 pak objekty Ry 57, Ry 143b, Ry 144b, Ry 141 a Ry 142.

V rámci průzkumu spokojenosti uvedli naši zaměstnanci na čelním místě připomínku, že by se firma

V létě roku 2012 proběhla významná demolice objektu Ry 14. Dnes se v tomto prostoru již zelená tráva.

ného zděšení všech přítomných jdou k zemi. Tento postup demolic staveb by nás mohl v současné době, kdy naplno běží v loňském roce zahájený program odstraňování kontaminovaných staveb, jistě inspirovat. Navíc sehnat kvalitní výbušniny od našeho souseda v areálu by samozřejmě nebyl vůbec problém.

případů neumožňoval, a tak musíme přistupovat sice ke zdoluhavějším, ale o to bezpečnějším řešení. Obrázek si o tom řada z nás mohla udělat u demolice objektu Ry 14 v loňském roce, kdy specializovaná společnost představila postupné zničení objektu z povrchu zemského za použití unikátního demoličního rypadla.

Objekt Ry 141 uvidíte maximálně do konce příštího roku.

Zde byla zpracována zadávací dokumentace, kterou nyní posuzuje poskytovatel dotace, a následně bude vypsáno výběrové řízení na realizaci. Projekt se bude týkat budov,

měla věnovat vzhledu svého okolí. Jsme přesvědčeni, že demolice řady zchátralých a nepoužívaných objektů k tomu přispějí měrou vrchovatou.

PERSONALISTIKA › LUCIE BULUŠKOVÁ ›

SYNTHESIA MEZI STUDENTY

Z pohledu budoucího zajištění odborníků na řadu pozic v naší společnosti je spolupráce s vysokými školami jednou z významných

priorit personální práce. Vlastní kontakty neprobíhají pouze v našich provozech, ale i na půdě akademické.

V první polovině letošního roku se zástupci naší společnosti zúčastnili veletrhů na těch vysokých školách, se kterými máme navázanu tu nejužší spolupráci. Veletrhy jsou každoročně pořádány pro budoucí absolventy, kteří zde mají možnost individuálního setkání se zástupci různých společností a konzultace týkající se studijních praxí a stáží, nabídek práce, trainee programů, brigád či spolupráce na diplomových pracích.

Abychom byli konkrétnější,

v únoru letošního roku jsme přijali pozvání na veletrh „Okna do praxe“ Univerzity Palackého v Olomouci. Tato významná akce probíhala v místní aule formou panelové diskuse za účasti přibližně stovky studentů a může nás těšit, že z pohledu studentů patřila Synthesia k nejzajímavějším zaměstnavatelům. Rovněž jsme zavítali na „Den chemie“, pořádaný Vysokým učebním technickým v Brně. Domníváme se, že naše prezentace studenty přesvědčila o smyslu studia chemie a že chemické obory skýtají velký prostor pro uplatnění v praxi.

Naši pouť jsme završili v březnu

na Univerzitě Pardubice na veletrhu „Kontakt 2013“ a „Career Days“. Tyto akce se konaly v rámci projektu Partnerství pro chemii. Na veletržích jsme představili nejen naši společnost, ale i AGROFERT HOLDING, a.s. Prezentovali jsme naši spolupráci s vysokými školami, popisovali náš Trainee program, propagovali připravované pozice pro absolventy a zodpovídali četné dotazy zaujatých studentů.

Nezbývá, než doufat, že se nám i v následujícím, již 11. ročníku Trainee programu, podaří získat do našich řad šikovné a perspektivní kolegy.

POZVÁNKA › LUBOŠ KOPECKÝ ›

ZVEME VÁS NA DĚTSKÝ DEN

První červnový den mají v kalendáři červeně zakroužkovaný všechny ratolesti světa. Ano, ano, jejich den se blíží a naše společnost přináší pro své zaměstnance možnost strávit Dětský den v Synthesia Parku.

Tento den nebude pardubické závodistiště Synthesia Park patřit čtyřnohým plnokrevníkům, ale 12. Dětskému super dnu a našim dětem. Čeká zde na ně množství opravdové zábavy, nevšedních zážitků, smíchu a radosti.

Program je skutečně atraktivní, děti se mohou těšit na Michala Nesvadbu, skupinu Maxim Turbulenc, dívčí skupinu Diamond Cats nebo na radovánky klauna Ferdy s Tomem a Jerryem nebo s Kačerem Donaldem.

Připraven je také bohatý doprovodný program, jako například kreslíř Jan Lušovský, taneční skupiny Hroch a Arco, pardubický klub Alfa Fitness, IQ park, škola angličtiny, kreslířské soutěže, face painting, tetování, skákací hrady a skluzavky, houpačky, ZOO koutek či zahradní železnice. Připraveny jsou také projížďky na koních, prohlídky stáží a exkurze po trase Velké pardubické pěšky či v kočáře.

Pokud vás nabídka této bujaré dětské veselice zaujala a lístky se dosud nehřejí ve vaší ruce, neváhejte oslovit naše marketingové oddělení, kde na vás pár vstupenek ještě čeká.

12. DĚTSKÝ SUPER DEN
1. června 2013
Synthesia Park Pardubice
Více informací naleznete
www.detskysuperden.cz

SBU ORGANICKÁ CHEMIE › PETR POSPÍŠIL ›

STABILIZACE VYCHÁZEJÍCÍHO SLUNCE

Ethylcentralit, tradiční produkt fosgenové chemie na SBU OCH, zazářil na japonských ostrovech.

Centralit I, jak se také Ethylcentralit označuje, se používá jako stabilizátor bezdýmých střelných prachů. Jeho spotřeba je limitovaná spotřebou munice ve světě. Navíc je produkce střelných prachů a munice považována vládami jednotlivých zemí za strategickou, a z tohoto důvodu podléhá i přísnější kontrole než běžná výroba.

Z tohoto důvodu jsou i světoví výrobci střelných prachů značně konzervativní a neradi mění již osvědčené a schválené dodavatele surovin. Také samotná výroba střelných prachů je poměrně stabilní business, který je rozdělen mezi několik světových hráčů, a vstup zcela nového výrobce na stávající trh je značně limitovaný.

V minulosti se tento produkt vyráběl hlavně pro státy východního blo-

ku. Po otevření západních trhů a poklesu tuzemské vojenské výroby bylo nutné navázat spolupráci s výrobcí střelných prachů v Evropě a USA. To se nám podařilo a přes dlouhý schvalovací proces jsme se stali schváleným dodavatelem Centralitu I a Akarditu II pro přední výrobce střelných prachů. Naším dalším úkolem je rozšíření zákaznického portfolia pro tyto výrobky, což znamená přesvědčit, že vyrábíme vysoce kvalitní produkt splňující nejpřísnější kvalitativní kritéria.

Tento cíl se nám podařilo splnit nedávno v Japonsku, kde jsou tři společnosti zabývající se výrobou střelných prachů. Po několikaměsíčním jednání a prověřování kvality námi vyráběného produktu došlo k finálnímu schválení u dvou odběratelů,

kterým již byly odeslány první zásilky. U třetího výrobce schvalovací proces ještě probíhá. Nejedná se totiž pouze o kontrolu kvalitativních parametrů námi vyráběného Centralitu I, ale o kompletní testy zahrnující výrobu zkušební šarže střelného prachu, následně z něj odpovídající munice a provedení balistických testů. My však věříme, že i tento výrobce potvrdí námi vyráběnou špičkovou kvalitu, a schválí nás jako svého dodavatele.

Chtěl bych tímto poděkovat všem, kteří se podílejí na výrobě stabilizátorů, za jejich práci, která nám umožnila navázat spolupráci s výrobcí prachů v Japonsku. Věřím, že nám toto partnerství do budoucna pomůže získávat pozici stabilního a důvěryhodného dodavatele v tak ostře sledovaném sektoru.

TÉMATICKÉ ÚKOLY › MICHAL HORSKÝ ›

ROZHOVOR S KALEM MĚĎNATÝM

Noviny Synthesia zahajují svůj další původní seriál v českém znění. Po úspěšném představení dlouhodobé strategie našich SBU vás nyní budeme seznamovat s tématickými úkoly, které vedení společnosti vypsal pro letošní rok. První díl, který se bude ucházet o vaši přízeň, přichází z prostředí SBU Pigmenty a Barviva.

Pro vylepšení naší pozice do budoucnosti, ať už z hlediska zavedení nových produktů či jen zlepšení prodeje těch stávajících, si SBU Pigmenty a Barviva vytýčilo jako cíl několik rozvojových projektů.

O jednom z nich si budeme povídat s panem „Kalem Měďnatým“, odpadem z oddělení KYPY.

» Dobrý den, pane Měďnatý, mohli byste se nám nejprve představit a říci, ke kterému projektu patříte? Mnoho čtenářů Vás totiž jistě nebude vůbec znát.

Tak předně myslím, že si můžeme tykat. Já jsem prostě „Kal“. Znáť mě mohou zřejmě jen lidé z oddělení KYPY a několik zasvěcených z okolí. Zařadili mě do projektu - Využití odpadní kyseliny dusičné z výroby TRIDNB a Cu-kalů z výroby P.R.177 na výrobu katalyzátoru dusičnanu měďnatého, ev. Výrobu síranu měďnatého nebo chloridu měďného - takový obyčejný a dlouhý název, pche.

Vznikám jako vedlejší reakční zplodina při výrobě Versálových Červení A2B, A2BN a A3BN, v colorindexu vedených jako P.R.177.

» No, pro nás to zní poměrně složitě. Jak ses k takové věci vůbec dostal?

Jo na začátku, to byly jiné časy. Tenkrát se mi žilo, to jsem byl ještě měď. Všechno bylo dobré, než mě na provozu vrazili do reaktoru a já musel začít makat. Víte, já jim totiž pomáhám s výrobním procesem, jinak by to snad ani nedodělali. Přitom to je taková dřina. To jednoho změnil, včetně mě. Na začátku vstupuji

jako důležitá a žádaná celebrita a než skončím, je ze mě odpad na likvidaci.

» To je smutné...

To ale zdaleka není vše. Tím to v podstatě teprve začíná. Bylo to ještě daleko horší, ale teď naštěstí, díky úsilí výzkumníků na PaB, svítá na lepší časy. Nejdřív mě

protože stále obsahuju poměrně vysoké procento mědi, a ještě za to platit těžký prachy. Místo toho se na mě zkusili podívat jako na surovinu.

» Takže ses uplatnil v nějaké jiné výrobě?

Přímo ne, tak jednoduché to zase není. Obsahuju totiž bróm, a to se chemikům nelíbí, prý kvůli životnímu prostředí. Toho se nejprve museli zbavit. Na oddělení výzkumu PaB to zkusili převedením na síran měďnatý a následnou cementací (získávání kovů z roztoků solí pomocí méně ušlechtilého kovu, pozn. redakce) ze mě udělali opět měď. To víte, byl jsem jak u vytržení, zase v původním kabátě.

U vytržení však nebyli provozní technologové, protože mě nemohli použít. Takže ve spolupráci s Univerzitou Pardubice byl vymyšlen, a na oddělení Speciálních Barviv (SB) zaveden, bazický způsob, kterým mě převedli na směsné oxidy mědi a zbavili brómu. Není to jako měď, ale taky docela dobrý.

» A v této formě jsi u nás už našel uplatnění?

Ano, v této formě, i když zatím ne v Synthesii. Prodávají mě polské firmě jako surovinu pro výrobu měděných plátů. Na příležitost v Synthesii teprve čekám. Potkal jsem

tu již ale dvě zajímavé dámy – kyselinu sírovou a kyselinu dusičnou – obě na mě mají velký vliv. Ženský prostě člověka změní. Jedna by ze mě udělala síran měďnatý, a že prý bych mohl pomáhat na oddělení SB. Ta druhá má zásluku přetvořit mě na dusičnan měďnatý, a vzít si mě na SBU Organická chemie jako katalyzátor. Dále se tu přemýšlí o tom, že by ze mě mohl být dobrý chlorid měďný pro výrobu ftalocyaninu. Výzkumníci by ze mě mohli udělat i čistou měď, ale to je zatím v plenkách. Teď naposledy mě přeměnili na čistý oxid měďnatý, ale zatím se také ještě úplně neví, co s ním. Jestli na to přijdete vy, přihlaste se u šéfredaktora Novin Synthesia o řízek.

» Mohl bys nám ještě na závěr říci, s jakými dalšími projekty se na SBU PaB můžeme setkat?

Jasně, ať to máme komplet, aby mě ostatní nepomluvili. SBU PaB bude řešit tento rok celkem pět tématických úkolů. Tři z nich samostatně a další dva ve spolupráci s ostatními útvary. Samostatně se budou muset potýkat s vyvinutím požadované kvality u pigmentu P.Y.139, jeho zavedením do výroby a navýšením objemu prodeje. Další úkol, zavedení nových vysokojakostních pigmentů do sortimen-

tu, si klade za cíl v rámci udržení konkurenceschopnosti rozšířit naše portfolio. A to od vývoje v laboratoři, přes optimalizaci technologie až po výrobu a prodej. Oddělení výroby musí kvůli rostoucí poptávce po disazo pigmentech navýšit celkový výrobní výkon na oddělení Organických pigmentů o deset procent, ať už pomocí úsporných či inovativních opatření. Ve spolupráci s technickým úsekem bude také výroba pracovat na splnění limitů AOX v odpadních vodách. A nakonec ve spolupráci s SBU Organická chemie je to můj projekt, tedy výroba dusičnanu měďnatého z odpadní kyseliny dusičné a měďnatých kalů, eventuelně výroba síranu měďnatého nebo chloridu měďnatého.

» V názvu projektu a i ve výčtech tématických úkolů zmiňuješ ještě využití odpadní kyseliny dusičné, proč jste to nedali dohromady?

My jsme to samozřejmě zkusili, tedy hlavně já, ale prostě nám to spolu neklapalo. Škoda, je to celkem milá dáma, a když jsme nepochodili spolu, stále na svoji příležitost k využití čeká.

Jménem celé redakční rady děkujeme za zajímavý rozhovor a přejeme, ať se Ti dobře kalí.

Spokojený kal, již přepracovaný do formy směsného oxidu mědi

zkoušeli hodit na skládku. Tam mě ale nikdo nechtěl, nafoukanci. Když nepochodili na skládce, zkusili mě zlikvidovat spálením. To se zase nelíbilo mně, a tak jsem jim upustil nějaký bróm a „měli po žížalkách“. Tím skončilo to nejhorší.

» Zmiňoval jsi, že díky úsilí výzkumníků začalo svítat na lepší časy. O co se jedná?

Někteří jedinci tu konečně pochopili, že je škoda mě vyhazovat,

KULTURNÍ TIP
JINDŘICH KÁRA

VĚDECKO-TECHNICKÝ JARMARK

Věda není nic, čeho bychom se měli bát. To je jasný cíl a poselství Vědecko-technického jarmarku pořádaného Univerzitou Pardubice. Představí se nám tu všech sedm fakult se svými stanovišti plnými zábavného poučení.

U chemiků bude možnost vyzkoušet si separaci genů z ovoce a zeleniny či důkaz lepku v potravinách, elektrotechnici se nás pokusí zaujmout modelem družice nebo dálkově ovládanou robotickou jednotkou, a ekonomové nás přesvědčí, že ani matematika nepatří jen do našich nočních můr. Ovšem ani další fakulty nezůstanou pozadu a předvedou se v nejlepším světle. Letos se dokonce celá akce přesouvá na atraktivní místo, přímo na **Pernštýnské náměstí**. Vše tam najdete **18. června mezi 10. a 18. hodinou**.

Věřím tedy, že se nás tu sejde co nejvíce.

KAM ZA KULTUROU

DIVADLO

30. a 31. 5. | Automatické mlýny
Divadlo Gočár – muzikál, ve kterém největší čeští architekti 20. století rýsují a zpívají

15. 6. | Východočeské divadlo
Balada pro banditu – premiéra muzikálu o zbojníkovi jménem Nikola Šuhaj

21. 6. | Východočeské divadlo
Divadlo Sklep: Besídka 35 let (1978–2013)

22. 6. | Východočeské divadlo
Blaník – kulturní hra Divadla Jára Cimrmana

HUDBA

31. 5. | Pardubické letiště
Elán na letišti – jediné české vystoupení slavné slovenské skupiny v rámci „The best of tour“

19. 6. | Východočeské divadlo
Spirituál kvintet – koncert jedné z prvních českých folkových skupin

SYNTHESIA PARK

14.–16. 6. – Tuning párty

21. 6. – Páteční dostihy – Bumpery
22. 6. – II. kvalifikace na 123. Velkou pardubickou

OSTATNÍ

28. 5. | Dům techniky
Jaroslav Dušek s Henro Monfortem – přednáška slavného herce a hosta, který žije nezávisle na jídle

1.–2. 6. | Pardubické letiště
23. Aviatická pouť – den plný létajících strojů a vzdušné akrobacie

PRO DĚTI

31. 5. | centrální park Dubina
Den dětí aneb Kdo si hraje, nezlobí

TURISTICKÝ KLUB SYNTHESIA

8. 6. – Králický Sněžník – pěší túry 12, 22 a 26 km
9. 6. – Z Nového Města přes Peklo do Polska – cyklovýlet 60 km
16. 6. – Touloucovy maštale – cyklovýlet 75 km
22. 6. – Z Polska přes Sněžné jámy – pěší túry 20 a 27 km

OCENĚNÍ › LUBOŠ KOPECKÝ ›

NOVINÁŘSKÁ (J)ELITA

P.R. Klub České republiky, uznává a nezávislá to autorita na veškeré mediální výstupy českých společností, zasedla jako každý rok nad stoly firemních novin, časopisů, výročních zpráv a webových stránek a pečlivě se jala dělit zrno od plev.

Obeznamení s konečným verdiktem, radostně vám tímto oznamujeme, že se náš plátek i nadále bude vyhřívat na čestném místě první jmenované kategorie. P.R. Klub ČR ocenil náš kvalitní a výživný obsah, skotačivě vytříbený styl a čarokrásný grafický vzhled. Za tyto nadstandardní kvality byl Novinám Synthesia udělen Certifikát profesionální úrovně, což nás opět řadí do elitní skupiny společností jako je ČEZ, Vo-

dafone, OKD, Škoda Auto či Pivovar Bernard.

Ocenění převzala 23. dubna na slavnostním ceremoniálu v pražském Obecním domě kohorta redakčních pisálků ve složení Luboš markeťák Kopecký, Libor finančník Podmelle a Martin chemik Pém. Vědomi si vážnosti tohoto historického momentu, certifikát jsme převzali plni důstojné pokory a úcty, jak je vidno z přiloženého snímku.

Rádi bychom na tomto místě poděkovali kromě slovně komise PR Klubu ČR také managementu naší společnosti za silnou podporu novinářské práce a hlavně vám všem za vaši přízeň a pozitivní ohlasy, jež jsou pro naši další práci živnou půdou. Děkujeme.

NABÍDKA LÁZEŇSKÉHO POBYTU

Na základě závěrů průzkumu spokojenosti se jako další benefit podařilo zajistit nejen pro naše zaměstnance, ale i pro zaměstnance VUOS

a COC léčebné pobyty v lázních Teplice nad Bečvou, léčebný dům „Janáček“. Jedná se o sedmidenní pobyty, včetně šesti léčebných procedur,

s polopenzí, snídaně formou švédských stolů a servírované večeře. Celková cena je 4 200 Kč vč. lázeňského poplatku. Bližší informace naleznete na intranetu nebo u personalistky Aleny Dufkové, na tel. č. 466 824 744, 724 401 707.

CESTOPIS

LIBOR PODMELLE

DĚJINY PÍŠOU VÍTĚZOVÉ

Nevím, kterého blázna v redakční radě napadlo, že když na stránkách našich novin vyzdvihujeme více než padesátiletou historii Turistického klubu Synthesia, musíme jejich počínání zachytit přímo v akci. Turisti si prý stříhnou v dubnu sedmnáctikilometrový výšlap někde po Kaňkovských horách, tak prý jako správný žurnalisti musíme zachytit okamžiky, kdy podešev zkušeného registrovaného turistu se potká s rodnou hroudou v místech, kde voda hučí po lučinách a bory šumí po skalinách.

Málokdo o mně ví, jaký jsem kvalitní a nadšený turista. Prakticky dosahuji úrovně mé kolegyně z finančního, paní Brýdlové, která si jen tak z nudy vyrazí po pracovní době na pěší výlet do Kolína, před kuropením je už zpátky a plná elánu, s pocitem z dobře vykonané procházky, přikládá průkazku u vstupního turniketu do naší firmy. I já jsem schopen ujet 100 kilometrů. Sice zhruba tak za rok, ale proti výkonům mé spolupracovnice v tom zásadní rozdíl nevidím. Stovka jako stovka, vše je jen otázkou Einsteinovy teorie relativity.

Hlavně je nutné být vždy připraven. A tak den před výletem jdu tréninkově pěšky po schodech až do druhého patra, doma hledám průkazku Buď fit! a odznáček s plamínkem. Jinak ale rychle zapomínám na spartánské doby bratra Tyrše. Cvičky nahrazují trekínkové boty s goretexovou membránou, do nich místo teplých podkolenek zmijovek navlékám kvalitní termoregulační ponožky. Místo batohu postacím množství kapes v mé moderní, pro-

dyšné, větruvzdorné a komároodpudivé bundě. Papirovou mapu KČT č. 45 Železné hory nahrazuje jednoduchá GPS navigace v mobilu. Vše bude jistit lavinový vyhledávač, neomylně sledující můj pohyb na mezinárodně sjednocené frekvenci 457 kHz. Holt pokrok nezastavíte...

Je sobota, 20. dubna. Nejhorší den jara. Především v Českých Budějovicích naměřili rekordních 29 stupňů Celsiových, po dnešních našich sedmi, které jsou o půl osmé na pardubickém autobusovém nádraží, dějiny ani nevzdechnou.

Kolegů turistů je na zastávce asi dvanáct a zprvu si nás, spíše těch svátečních, ani nevšimli. Není se co divit, například Jindra Kára je maskován oblečením, které úspěšně využívala americká armáda ve vietnamské džungli.

Až v autobuse je náš klub redakčních turistů prozrazen. V Běstvině tedy vystupujeme společně a předseda turistického klubu nám vysvětluje dnešní trasu. „Tož, děcka, vyrazíme po červené na sever, opakují na sever, do Třešňovic. Tam si dáme něco na zub v hospodě na náměstí a Lovětinskou roklí se prokoušeme k čortovu hrádu Lichnice. Zdatně pak dojdeme na autobus do Prachovic,“ řekl předseda, kouknul do mapy a neomylně vyrazil na jih.

„Nechci vám do toho kecat,“ snažím se nesměle oponovat raději jen pisálkům z redakční rady, „ale Třešňovice je přesně na druhou stranu! A to nemusím koukat ani na džípísku, ani na lišejníky či mraveniště.“

Předseda ale našťástí už po sto metrech udílí svým ovečkám pokyn změnit směr, a tak se konečně vydáváme tím správným, severním.

Hodlám po cestě zjistit od našich turistů pikantní zážitky z jejich toulek přírodou, ale redakční rada nabírá dle mobilní navigace nastavené na hotel Lichnice v Třešňovicích tak děsivé tempo, že už po dvou kilometrech jsou naši turističtí vůdci zcela v nedohlednu.

Do restaurace přicházejí naši kolegové až za dobrou hodinu. Předseda nám hned s lítostí sděluje, že jsme si zřejmě neplánovaně zkrátily výlet o tři kilometry, a přišli tak o krásný blátivý úsek lesní cesty u Hedvikova. To opravdu zamrzí...

Z Třešňovic se tedy raději turistického klubu držíme jako klišata, ale hned za průsmykem Lovětinské rokle se zastavujeme u klasické vesnické hospůdky, abychom se zahřáli. Naši dnešní průvodci ale bez zastavení míří za prohlídkou hradu Lichnice, takže je nám jasné, že než díky tomu dnešnímu chladnému počasí rozmrzeme, tak je těžko dohoníme. S prohlídkou zříceniny se nakonec musíme rozloučit, abychom vůbec stihli zpáteční spoj našeho autobusu z Prachovic.

Na zpáteční cestě do Pardubic si přiznáváme, že ačkoliv náš výkon v podobě 12 zdolných kilometrů je jistě hodný obdivu, máme ještě co zlepšovat. To víte, dějiny holt píšou jen vítězové.

JUBILEA V MĚSÍCI KVĚTNU

V měsíci květnu slaví svá životní a pracovní výročí:

ŽIVOTNÍ JUBILEA:

SBU Nitrocelulóza
Blažková Eva
Kozák Oldřich

SBU Organická chemie
ČeCHO Jaroslav
Sáblík Milan
Kašpar Josef

SBU Energetika
Dvořák Jan

SBU Pigmenty a Barviva
Kalhous Vlastimil
Šimon Milan

úsek Provozní
Bašta Lubomír
Kadeřávek Josef
Makovský Michal
Buček Milán

PRACOVNÍ JUBILEA:

25 let v Synthesii:
úsek Provozní
Šarochová Dana

SBU Nitrocelulóza
Kulda Oldřich

SBU Organická chemie
Kanda Jaromír
Pitthard Leoš
Suchánek Pavel

20 let v Synthesii:
úsek Finance
Hercoková Stanislava

SBU Pigmenty a Barviva
Kulháňková Irena

Všem jubilantům jménem redakční rady gratulujeme a přejeme vše nejlepší!

TVŮJ ČAS JE POUHOPOUHÉ PROZATÍM

I člověk občas pocítí pokoru před omezenou „dobou trvanlivostí“, která je mu dána. Zvláště, když si uvědomí, jak mizerně krátká je v kontextu celého vesmíru. A i když je obvykle rád za to, že něco zůstane i dlouho po něm, některé jeho výtvořiny jej mohou přežít i jemu navzdory. A těm je potřeba domluvit.

Ne krásným stavbám, vynálezům ani literárním dílům, ale například plastovým odpadům. Třeba takový obyčejný plastový kelímek. To musí nejdřív někdo vymyslet, naplánovat, vyrobit, prodat, dovézt, rozbalit, naplnit, použít, zahodit a potom zlikvidovat. Přitom samotné použití může trvat pouhé minuty. A kam pak s ním? Dnes už jsme poučení a víme, že kelímek patří do žlutého kontejneru, aby se mohl recyklovat znovu. Že je to lepší, než ho nechat někde v lese, protože tam se (možná) rozloží až za stovky let, a i těm mravenečkům je úplně lhostejný. Člověk je ale tvor líný a vyhazovat cokoli, kdykoli a kamkoli se mu prostě chce.

A někdy i musí a někdy i může. Sezóna hudebních festivalů už naplno začala a všichni návštěvníci opět uvidí ten známý obraz – moře plastových kelímků od piva poházených pod pódiem a všude kolem, že už ani sednout si nejde. Rozjaření punkeři skákající po plastových zabahněných hromádách, unavené máničky ste-

lounčí si kelímkové lože. Měli bychom to srdce po nich chtít, aby hledali žluté kontejnery? Naštěstí se i na hudebních festivalech můžeme setkat s kelímkem, které příroda přivítá v otevřené náruč. Svítí na nich nápis „vyrobena ze škrobu“ a „100% biodegradovatelné“. Ze škrobu? Bio...co?

Asi by bylo férové si trochu připomenout, co jsou to plasty. „Jestli mi tu někdo nahlas řekne igelit a guma, tak mu

rocelulóza a oxycelulóza, jsou přírodními polymery, sestávají z dlouhých řetězců spojených molekul glukózy, lidově řečeno cukru. Přírodní polymery jsou biodegradovatelné, čili takové, že je můžeme v klidu zahrabat do země a místní breberky si na nich pochutnají.

Dlouhé molekuly se však do mikrozvířátek nevejdou. Princip biodegradace u polymerů spočívá v rozkladu těchto řetězců na menší kousky, které jdou pak lépe do žaludku. A toto, bohužel, nejde zařídit u klasických „kelímkových“ materiálů, jako je polystyren a polyetylen, příroda si s nimi neporadí a nebožáci zůstávají netknuti celá staletí. Nezbyvalo, než vymyslet něco lepšího.

Čímž se konečně dostáváme k oněm 100% biodegradovatelným

kelímkům ze škrobu - kelímkům, které dobře poslouží, a ještě se nemusíme bát, že budou strašit naše potomky. Jak tento zázrak přichází na svět? Jde ve skutečnosti o zkratku, ze škrobu jako takového být nemohou, to by se docela jistě rozsypany. Škrob je pouze výchozí surovinou. Škrob, nejčastěji získávaný z kukuřice, je stejně jako celulóza také polymer, jehož základním stavebním kamenem je

rovněž glukóza. Průmyslově se musí škrob nejprve rozštěpit na tyto základní jednotky. Potom jsou nasazeni jedlíci - bakterie rodu Lactobacillus. Glukóza je pro ně potravou, kterou ve svém těle metabolizují, čili rozloží, získají energii a ze zbylého materiálu poskládají pro ně odpad, pro nás důležitý polotovar - kyselinu mléčnou. Když máme kyselinu mléčnou, zbývá ji hodit do škopku a uvařit z ní křídenný polymer, jenž nazveme jednoduše kyselinou polymléčnou (PLA).

Tento materiál je pak plastikářskými technologiemi zpracován na náš vysněný kelímek, který skvěle poslouží svému bohublému účelu a vnese trochu pohodlí do našich konzumních životů.

VÍTE, ŽE...

› igelitové tašky ani igelitové sáčky ve skutečnosti neexistují? Slovo igelit vzniklo z obchodního názvu pro fólie z PVC (polyvinylchlorid), které kdysi dávno vyráběl německý koncern IG Farben. Plastové tašky se ale nevyrábějí z PVC, nejčastějšími materiály jsou polyetylen, případně polymléčná kyselina, což s igelitem nemá nic společného.

HOBBY › MICHAL HORSKÝ ›

U LESÍČKA ZAMRZLA ŘÍČKA,

budeme hrát hokej..., zpívá se v jedné písničce Ivana Mládka. O poněkud netradičním hobby z hokejového prostředí si nyní popovídáme s trenérem Jiřím Kmoškem, laborantem SBU PaB.

» Jirko, hrál jsi sám někdy hokej?

Hokej mně učaroval už jako malému klukovi. A snad jako každý, kdo se dostane k trénování, jsem nejprve řadu let sám hrál. Má hráčská minulost je spojena s prvoligovými kluby HC Pardubice a HC Kobra Praha, kde jsem působil od svých 8 do 30 let na pozici levého křídla a centra.

» Jak se stalo, že jsi přeskočil od hraní k trénování?

Dostal jsem nabídku od trenéra mládeže v Pardubicích v době, kdy začal s hokejem i můj syn Jakub. Postupně jsem za deset let prošel všemi kategoriemi, od přípravy až po juniorku, a trénování v Pardubicích jsem zakončil úspěšnou sezónou, kdy jsme se starším dorostem postoupili až do finálového turnaje. Poté jsem byl na skok v zámoří.

» Musel jsi projít nějakým kurzem nebo zkouškami, aby se z tebe mohl stát trenér?

Ano, abych mohl trénovat, musel jsem si udělat trenérskou licenci. Nejprve stupeň C, který umožňuje působit jako asistent trenéra a trénovat mládež, později licenci B, s níž mohu působit již jako asistent

hlavního trenéra, a nyní se chystám na licenci A, kdy je možné trénovat veškeré kategorie. Licence B a A je možné získat pouze na základě doporučení klubu na Fakultě tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy v Praze.

» Kde vlastně nyní působíš jako trenér a koho trénuješ?

Jak jsem již zmiňoval, s trénováním jsem začal v Pardubicích, kde jsem prošel všechny kategorie, od přípravy přes mládež až po juniory. Poté následovala stáž ve městě motorů, Detroitu, kde jsem individuálně připravoval jednoho ze svých svěřenců, a také trénoval dva

týmy v Michiganské nejvyšší hokejové soutěži v kategorii U16 a U18. Po návratu domů jsem dostal nabídku od sousední Chrudimi. Tu jsem uvítal, protože ještě trénuji některé hráče jako osobní trenér, a mám pro ně více prostoru. Hrají totiž nejen tu-

zemské soutěže od extraligy juniorů až po mužskou kategorii, ale dokonce i v USA.

» To vypadá jako časově náročné. Jak to jde dohromady se zaměstnáním?

Někdy je to těžké, ale naštěstí trénujeme většinou odpoledne, takže se to skloubit dá.

» Prozradíš nám, čím Tě Tvoji světci nejvíce rozčílí? A naopak, za jaký úspěch jsi na ně pyšný?

Rozčiluje mne, když mají talent prosadit se ve velkém hokeji, a nepracují na sobě. Co se týká úspěchu, mám radost, když to nevzdají, dřou dál nebo se prosadí do reprezentace. Z celého týmu mám radost, když je dobrá, pracovitá parta. Potom máme výsledky, ať už v hokeji, nebo in-line hokeji. Například dvakrát titul mistra republiky, či zmíněné finále s dorostem. Dále mohu zmínit spousty vyhraných turnajů s mládeží. Důležité pro mě však je každého hráče co nejlépe připravit pro další vývoj v jeho hráčské kariéře. Samozřejmě potěší, když si na mě hráči a rodiče vzpomenou, že jsem jim něco předal.

» Je nějaký rozdíl v přístupu mládeže dnes a v dobách, kdy jsi s hokejem začínal?

Dnes je hokej na jiné úrovni než dříve. Je daleko rychlejší, silovější a důraznější. Bez trénování navíc to dnes nejde. Hráči jsou dovednostně a bruslařsky jinde. Mají i lepší podmínky k trénování a do tréninkových jednotek se zapojují nové prvky.

» Máš nějaké zajímavé zážitky spojené s trénováním, které bychom mohli zmínit?

Předně je to titul mistra republiky se synem Jakubem. Dále bylo určité zajímavé trénování v USA, kde jsem se sešel s řadou osobností z NHL, a dokonce si s nimi mohl zahrát zápas v aréně Detroit Red Wings. Mnoho času zaplnilo cestování mezi zápasy po USA. Vzdálenosti jsou někdy opravdu velké, z domova na něco takového nejsem zvyklý. V neposlední řadě mě potěšil posun dvou hráčů, Kuťáka a Linharta, kteří se prosadili až do české reprezentace.

» Máš nějaký oblíbený tým, hokejistu nebo trenérský vzor?

Týmů mám oblíbených více, za všechny jmenuji alespoň HC ČSOB Pojišťovna Pardubice nebo ze zámořských Chicago Blackhawks. Obdivoval jsem útočníka Petera Forsberga, z trenérů je to Herb Brooks, bývalý reprezentační trenér USA.

Jménem celé redakční rady děkujeme za rozhovor a přejeme mnoha dalších úspěchů ve sportovním i v pracovním životě.

